

פְּנִינִים נִפְלְאִים וּמְתוּקִים עַל הַפְּרָשָׁה

זָרַע שְׂמִשׁוֹן

מתוך הספר המסג'ל "זָרַע שְׂמִשׁוֹן" שֶׁחָבְרוּ הַמַּקְבֵּל הָאֱלֵקִי הַקְּדוֹן רבי שְׂמִשׁוֹן חַיִּים ב"ר נַחְמָן מִיכָאֵל נְחֵמְנִי זֶכֶר צַדִּיק וְקָדוֹשׁ לְבָרְכָה. אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ שִׁילְמָדוֹ בְּסַפְרוֹ וְהַבְּטִיחַ יִשׁוּעוֹת רַבּוֹת לַמְּלַקְמִי בְּקִשְׁתּוֹ.

פְּרֻשֵׁת כִּי תִשָּׂא תִּשְׁפָּה • גְּלִיוֹן 335

תּוֹרַת שְׂמִשׁוֹן

כִּשְׁזוֹכְרִים אֶת הַתּוֹרָה הִיא נִקְרָאת מִתְּנָה

הִיכָן מִצְאֵנוּ שְׂכֵלָה נִתְּנָה בְּמִתְנָה לַחֲתָן? וּמִדּוּעַ תַּחְלָה הָיָה שׁוֹכַח מִשָּׂה אֶת הַתּוֹרָה?

וַיִּתֵּן אֶל מֹשֶׁה כִּכְלָתוֹ לְדַבֵּר אֹתוֹ בַּהַר סִינַי שְׁנֵי לַחַת הַעֵדֻת לַחַת אַבְנֵי כֹתָבִים בְּאַצְבָּע אֱלֹקִים: (שְׁמוֹת ל"א י"ח)

רש"י מביא שכתוב בתורה 'ככלתו' חסר וא"ו, וזה בא לרמז שנמסרה התורה למשה במתנה, כמו ש'כלה' נתנת במתנה ל'חתן'. ומוכא גם במסכת נדרים (לה. א) שבתחלה היה משה לומד תורה ושוכחה, עד שנתנה לו במתנה ומאז זכרה.

וּמִקֻּשָּׁה רִבְנּוֹ הַזָּרַע שְׂמִשׁוֹן זַלְהָה שְׁתֵּי קַשְׁיֹת:

א. וכי היכן מציינו שהכלה נתנת במתנה לַחֲתָן?

ב. מדוע בתחלה היה לומד תורה ושוכחה, ורק לאחר מכן נתנה לו והוא זכרה. ומה הענין שבכדי שיהיה זכרון הצרף לתת לו במתנה.

ובכדי לתרץ את הקשיות, מביא רבנו הזרע שמשון זלה"ה, את דברי הגמרא (כתובות מה, א) שמביאה דין לגבי העברת הבעלות מהאב לבעל של קטנה שנשאת, שיש בה פרטי דינים, וכה כתבה הגמרא:

לְעוֹלָם הִיא בְּרִשׁוֹת הָאָב עַד שֶׁתִּכַּנַּס לְרִשׁוֹת הַבַּעַל. מִסְרָה הָאָב לְשִׁלוּחֵי הַבַּעַל, הָרִי הִיא בְּרִשׁוֹת בַּעַל. אֲבָל אִם הִלָּךְ הָאָב עִם שִׁלוּחֵי הַבַּעַל, הִיא עֲדִין בְּרִשׁוֹתוֹ. וְאִם מִסְרוֹ אוֹתָהּ שְׁלוּחֵי אֲבִיהָ אֶל שְׁלוּחֵי הַבַּעַל, הָרִי הִיא בְּרִשׁוֹת בַּעַל. וּפְסָק הַשּׁוֹר (אבן העזר סימן נ"ז) לְהִלָּכָה, שְׂאֵם מִתָּה הַקִּטְנָה אַחֵר שֶׁמִּסְרָה הָאָב לְשִׁלוּחֵי הַבַּעַל, יוֹרֵשׁ הַבַּעַל אֶת כָּל הַנְדוּנָהּ שְׁלָהּ.

ומכאן יש תרוע לקשיא הראשונה, שהרי מציינו שעל ידי מסירת הכלה לשלוחי הבעל, הבעל זוכה בנדונייה שלה, שבאה לידו כמו מתנה. כי הרי עדין לא נשא אותה לגמרי, ולא השקיע עדין בעבודה לפרנסה, ובכל זאת כבר זכה בנדונייתה, וזה נראה כמו מתנה, שאדם שקבלה לא עשה בעבודה כלום.

עתה משיב רבנו על הקשיא השנייה. שהנה מציינו שהתורה היא בתו של הקב"ה, כמו שמביא במדרש (שמו"ר לג, א) שהתורה נמשלה לבת יחידה של המלך. ולכן כל עוד משה היה במרום, לא יכל לקנות את

הַשְׁוִיּוֹן שֶׁהָיָה בֵּין שְׁתֵּי הַלוּחוֹת

בַּמָּה הָיוּ שְׁוִין שְׁנֵי הַלוּחוֹת? וְכִמָּה לֵאוּיִן יֵשׁ בַּעֲשֻׂרַת הַדְּבָרוֹת? וְכִמָּה עֶשְׂרֵי יֵשׁ בָּהֶם?

וַיִּתֵּן אֶל מֹשֶׁה כִּכְלָתוֹ לְדַבֵּר אֹתוֹ בַּהַר סִינַי שְׁנֵי לַחַת הַעֵדֻת לַחַת אַבְנֵי כֹתָבִים בְּאַצְבָּע אֱלֹקִים: (שְׁמוֹת ל"א י"ח)

בפסוק מזכר ל'חת אבן', וכתב רש"י: שכתוב ל'חת חסר וא"ו, להגיד ששתי הלוחות היו שוות. מקשה רבנו הזרע שמשון זלה"ה: איך יתכן שיהיו שוות, הלא בלוח הראשון יש שלושה מצוות עשה, ולעומתן בשני אין שום מצוות עשה כי כלם רק מצוות לא תעשה ואם כן אינם שוים.

ומתרא רבנו הזרע שמשון זלה"ה: שהרי בגמרא (פסחים מב, א) מוכא, שיטת רבי יהודה, שכל מקום בתורה שכתוב בתחלת הפרשה 'לאמור', זה מורה שכל הפרשה בלה היא ב'לא תעשה', כי לאמור הוא לשון של לא אמור. ונהנה קדם עשרת הדברות נאמר 'וידבר אלוקים את כל הדברים האלה לאמור', וממילא נחשב כאלו כתוב בכל הפרשה 'לאו', ואם כן כל עשרת הדברות הם גם בלאו ואזהרה, ולכן אמר שהם שוות. שהם שוות לענין זה, שכלם יש בהם לאו, גם בראשונות.

אך עדין יש לדקדק שבלוח הראשון יש גם שלוש צווים בלשון עשה ואלו בלוח השני אין שום צווי של עשה.

יש לישוב, שגם בשלושה צווים שבלוח השני נרמז מצוות עשה, וזה לפי דברי הזהר (פרשת יתרו צג, ב) שמביא שההפסוק שיש ב'לא תרצה' בין תבת 'לא' לתבת 'תרצה' וכן בלא תגנב ולא תנאף בא ללמד על כמה מצוות, וזה נחשב קצת כאלו נכתב 'תרצה', 'תגנב', 'תנאף' עיי"ש. ונמצא שבשני הלוחות נחשב כמו שיש שלושה עשין, ולכן אמר שהם שוין, כי בשניהם יש שלושה עשין והמשלה לאוין. (זרע שמשון פרשתינו אות י.)

הוצאת הגליון והפצתו לזכות		הוצאת הגליון והפצתו לזכות	
יעקב בן מול טוב ז"ל זכור לברכה ירח אדר תשנ"ג.	לעיון נסתח	הגה"ק רבי אלכסנדר זיסקינד ב"ר משה זיע"א בעל "ישור ושורש תעבורה"	זכר נסתח
לחצולת השותפים התורמים ומשפחותיהם ח"ו החפצים בעליון שמים	זוכת זכריה	אשר הבטיח להיות סליח טוב בתמורת ענין מי שיפיק עמוד ימי ספסרו יציע ח"י אדר ב תשרי תשנ"ג.	עליון נסתח
סימו שלפסן בריה הפלחה בני בריסו חיז אריסו וסניו רחיו בת כפל יחיה זכות ומחבר ין עירם אבירי	הפלחה ועישר	רבי משהל רפאל בן נזר בבורה ז"ל זכור טוב אדר תשנ"ו	יחיק בקורח
אליאם בן אסתר יחיה שלפסן בריה הפלחה נחלה רחמיס ברשות שנות מקורם	הפלחה ועישר	אברהם מאיר בן מרים וזונתו שרה זיסל בת מרים זוה	ברכה ועישר
דניאל אורי בן רג"צ מלכה שלפסן בריה הפלחה טישר יעבור ומשורות נכות מקורם פסם	ששע חיליק	ליבות התורמות בעליון שמים שיחיה פשירי נחל ולפריה בעשירי לארור ימים ושנים טובות	ברכות וישיעת
יצחק בן רחל וזונתו רינת בת לינדל חפסיק בושיק ולויב בריה טיסל בלי בגול וזדה	הפלחה מרבחה	מורדכי בן רחל טיבה לוינת וניסוה טובה שיחיה עירא רינה לפניה בבירה וביראת איתנה	
שאול בן רחל שלפסן בריה טישר ומחללה נחלה בכסיקו בלי רזנת לויב			

ברכת המחבר
מתוך הקדמת הספר

אורות שמשון

פנינים ורעיונות נפלאים לפי ענינים ככתבם וכלשונם

עניני שבת 5

בכדי לקיים את השבת כראוי צריך הזמנה וזהירות
ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדרתם ברית עולם וגו' (שמות לא, טז). יש לדקדק בפסוק, שהזכירו בו שתי פעמים שבת, ובראשון אמר 'ושמרו' לשון שמירה ובשני 'לעשות' לשון עשייה.

ויש לומר הטעם שאמר שתי פעמים שבת, היינו בהזמנה ראויה קדם שתבוא ואחר כך לעשות את השבת להיות זהיר בכל דיני שבת. וזהו הטעם שאמרנו ז"ל (שבועות כ, ב) זכור ושמור בדבור אחד נאמר, לפי שאי אפשר לשבת מבלי שמירה וזכירה, דהיינו הזמנה וזהירות, לכן צריך שיהיו כלם בדבור אחד ולא יהיו רחוקים זה מזה, כי אחד לא יועיל כלום בלא חברו.

אם יקיים שבת אחת בודאי יקיים שבת נוספת

ועוד שאם יהיה זהיר שבת אחת יעשה בודאי אף שבתות אחרות, כי ב' מלאכים [-המלוים את האדם לביתו בליל שבת] (ראה שבת קט, א) יתנו לו ברכה זו. (זרע שמשון פרשת כי תשא אות 1)

הקשר בין מצות זכור את יום השבת לקדשו לאסור לא תענה ברעך עד שקר

עשרת הדברות היו כתובים חמשה על לוח זה וחמשה על לוח זה, זה כנגד זה (מכילתא דרבי ישמעאל פרשת יתרו), 'זכור' כנגד 'לא תענה', השבת היא אות בין הקדוש ברוך הוא ובין ישראל 'ושאריית ישראל לא ידברו כזב' (צפניה ג, יג), והשבת היא זכר לבריאת העולם שנברא במאמר, ומי שמדבר שקר פוגם במאמר פיו, והאמת מקיים העולם והשקר מכלהו.

ועוד השבת צריכה לקדשו בדברי תורה, ומי שאומר שקר ולשון הרע מאי תקנתיה יעסק בתורה (ערכין טו, ב) 'זאת תורת המצוה' המוציא שם רע, 'עץ חיים מרפא לשון' וכו' (משלי טו, ד; ערכין סם).

בשבת יש להקפיד לא לדבר דברי שקר יותר מבחל

ועוד מכאן יצא לנו קצת רמז וטעם למאי דתנן ריש פרק ד' דדמאי (משנה א') ועיי"ש בפרוש הרע"ב, שעמי הארצות מתיראים לשקר בשבת יותר מבחל. וקשה דבשום עברה אחרת לא מצינו חלוק זה, ועל כרחך צריך לומר דעברה זו חמירה טובא בעיניהם לעבר עליה בשבת, לפי שנגד זכור יש לא תענה ברעך עד שקר. (פרשת יתרו אות כ"ה)

תורת חיים

פנינים מתורתו של האור החיים הקדוש -
הרה"ק רבי חיים בן עטר נלב"ע ט"ו תמוז תק"ג

עניני שבת במשנת רבנו האור החיים זלה"ה

ואתה דבר אל בני ישראל לאמר אך את שבתתי תשמרו כי אות הוא ביני וביניכם לדרתיכם לדעת כי אני ה' מקדשכם (לא, יג):

רבנו האור החיים זלה"ה מדקדק: מדוע נכתב בפסוק הלשון 'אך את שבתתי' דהיינו שיש בו מעוט שהרי הלשון 'אך' הוא מעוט, וחוצץ מזה נכתב 'את שבתתי' בלשון רבים. ומבאר, שבא לתת טעם מדוע מתר לחלל שבת עבור חולה שיש בו סכנה, כי הרי הטעם שמחללים עליו שבת אחת, כי על ידי כך ימשיך להיות ויוכל לשמור שבתות הרבה. וזה מרמז בפסוק, 'שבתתי תשמרו' - שתשמרו שבתות הרבה על ידי שתמטעו בשמירתו שבת אחת, וזה מה שהתחיל 'אך' שהוא לשון מעוט.

ושמרתם את השבת כי קדש הוא לכם מחלליה מות יומת כי כל העשה בה מלאכה ונכרתה הנפש ההוא מקרב עמיה (לא, יד):

רבנו האור החיים זלה"ה מדקדק: מדוע בפסוק זה נכתב טוב ענין הצווי על שמירת השבת אחר שכבר הזכירה בפסוק הקודם (פסוק יג).

ומפרש שמאחר והתיר לחלל שבת עבור חולה שיש בו סכנה, יכול האדם לטעות ולהשב שלגבי חולה אין כלל אסור שבת והיא עבורו כיום חל, ויהיה מתר לחלל עבורו שבת גם לדברים שאינם צריך פקויה נפש. לכן כתב טוב 'ושמרתם את השבת כי קדש הוא', שעדין עומדת השבת בקדושתה גם לגבי החולה, בדברים שאין צריך לחלל עליהם את השבת.

ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדרתם ברית עולם (לא, טו):

רבנו האור החיים זלה"ה מדקדק מה משמעות תבת 'לעשות' הלא עקר שבת הוא בשב ואל תעשה. ומבאר האור החיים שהכונה הוא שהאדם ישמר שבת לא בעבור הענג ומרגוע הגוף, אלא בשביל עשית מצות השבת, שישמרה עבור הצווי של ה', וזהו 'לעשות את השבת'.

עוד יש לפרש, שהנה האדם מצוה להוסיף מחל על הקדש בערב שבת ובמוציא שבת, ובא הכתוב לומר שנהשב לו כאלו הוא עשה שבת, שהרי הוסיף על השבת ועשה אותם קדש, הן ביום ששי והן במוציא שבת, וזהו הפרוש 'לעשות את השבת'.

עוד מפרש, שהאדם צריך להכין עצמו אל השבת, ולהתכוון אליה כחזון היוצא לקראת פלה, ולהמתין לבואה בכדי שיוכל לעשות מעשים שצריך לעשות בשבת, וזה הפרוש 'לעשות את השבת'.

לכתובת הגליון במייל: zera277@gmail.com או באתר: zerashimshon.com | להפצה: 02-80-80-500 | לשמיעת שיעורים ועידונים: 02-80-80-600

נערך ע"י המחנך הרב יגון כהן שליט"א * ארה"ב: הרב מנחם בנימין פאשקעס 347-496-5657 * ארץ ישראל: הרב ישראל זילברברג 05271-66450
יו"ל ע"י זרע שמשון ע"ר 580624120 * ניתן לתרום לזכות ולע"נ ולקחת חלק בהוצאות והפצת הגליונות והספרים.

ניתן להפקיד בבנק מרכנטיל (17) סניף 635 מספר חשבון 71713028 ע"ש זרע שמשון, כמו כן ניתן לתרום בכרטיס אשראי בטל: 02-80-80-500 שלוחה 3
זכות הצדיק ודברי תורתו הקדושים יגן מכל צרה וצוקה, ויושפע על הלומדים ועל המסייעים בני חיי ומזוני וכל טוב סלה כהבטחתו בהקדמת ספריו.

זרע שמשון ע"ר 580624120